

SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Héder László Zoltán

2025

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Szent István Campus

alapképzési szak

Térségi és fejlődési pontok vizsgálata a Dunakanyar mentén

Belső konzulens: Gubacsi Franciska
egyetemi tanársegéd

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Vidékfejlesztés és Fenntartható
Gazdaság Intézet,
Vidék- és Területfejlesztési
Tanszék

Készítette: **Héder László Zoltán**
G5HCXD
Nappali tagozat

Szent István Campus

A dolgozat a Dunakanyar térségének társadalmi, gazdasági és közlekedési sajátosságait vizsgálta, különös tekintettel a Duna két partja közötti különbségekre és az ezekből fakadó térszerkezeti, fejlesztési kihívásokra. Kutatásom célja az volt, hogy feltárjam, milyen hatások mentén formálódik a térség napjainkban, hogyan érvényesül Budapest elszívó és vonzó ereje, valamint, hogy milyen kihívásokkal néznek szembe a helyi lakosok, elsősorban az ingázás és a közlekedési infrastruktúra hiányosságainak tekintetében. A témaválasztást személyes motivációk is meghatározták, hiszen visegrádi lakosként közvetlen tapasztalatokkal rendelkezem a térség közlekedési és agglomerációs problémáiról.

A szakirodalomnál széleskörű áttekintést végeztem, amelyben feldolgoztam a modernkori urbanizációs folyamatok, az agglomerációk kialakulásának, valamint Budapest és térsége történeti és gazdasági fejlődésének legfontosabb állomásait. A témát regionális és településszerkezeti szempontból közelítettem meg, különös figyelmet szentelve az ingázás, a kötöttpályás közlekedés és a közlekedési hálózati hiányosságok kérdéskörének. Továbbá történeti példákon keresztül mutattam be, hogy hogyan alakíthatták volna a közlekedési hálózatot a múlt század során.

Ezek után még fontos volt, hogy a gyakran említett Dunakanyar, mint területi egység megfelelő lehatárolást kapjon, így saját lehatárolást készítettem. Ezt kiegészítettem az újonnan bevezetett helyi önazonosság védelméről szóló törvény ismertetésével, mely befolyásoló tényező lehet a közeljövőben a térség számára.

A kutatás során kvantitatív kérdőíves módszert alkalmaztam, amelyben a Duna mindkét partján található 15 településen összesen 1230 válasz érkezett. Emellett szekunder forrásokat is felhasználtam, KSH és TeIR adatok alapján elemeztem a térség statisztikai hátterét. Az eredmények alapján megerősítést nyert, hogy a bal part közlekedési szempontból előnyösebb helyzetben van, míg a jobb parton élők körében fokozott igény mutatkozik egy új híd megépítésére. A váci Duna-híd megítélését a kérdőíves felmérésen felül hatástanulmány vizsgálattal egészítettem ki.

Az eredmények alapján jelentős különbségek mutathatók ki a Duna két partja között:

- A bal part (váci oldal) jobb közlekedési infrastruktúrával rendelkezik, elsősorban az M2-es autópálya és a kötöttpályás közlekedés miatt.

- A jobb part (szentendrei oldal) viszont izoláltabb szerkezetű, és a lakosok körében erős igény mutatkozik egy új híd megépítésére.

- A jobb parton Esztergom a meghatározó bevásárlóközpont, míg a bal part lakosai inkább Budapesthez kötődnek.

- A kutatás kimutatta, hogy a Dunakanyar nem homogén térségi egység, ugyanakkor meglévő helyi párhuzamok (pl. ingázás Budapest felé, a hídépítés igénye, a lakófunkciók dominanciája) lehetőséget adnak egy közös, de differenciált fejlesztési keretrendszer kialakítására.

- A váci Duna-híd megítélése vegyes: míg a jobb parton a válaszadók többsége támogatja a beruházást, addig a bal parton megosztott a vélemény. A különbség részben abból fakad, hogy a kérdőív még a hatástanulmány nyilvánosságra hozatala előtt készült, így a lakosok nem ismerték annak minden következményét. A későbbi kvalitatív adatok (petíció, tanulmány) már kritikusabb szemléletet tükröztek.

A kutatásom igazolta, hogy:

- A Duna bal partja közlekedési szempontból előnyösebb, és a Budapest felé való eljutás ott kevesebb problémát okoz.

-A jobb part lakosai nagyobb arányban támogatják a hídépítést, mivel az infrastrukturális hiányosságokat enyhíthetné.

- A térség nem egységes, de a helyi párhuzamok alapján térségi kohézió alakítható ki.

- A Dunakanyar fejlődésének kulcsa a közlekedési kapcsolatok javítása, a Duna, mint határ szerepének oldása, és a helyi identitás megőrzése.

A dolgozat javasolja:

- A váci Duna-híd megépítését hosszú távon, a közlekedési torlódások enyhítése és a térségi integráció érdekében.

- A kerékpáros és hajózási infrastruktúra fejlesztését, amelyek alternatív és fenntartható közlekedési formákat biztosíthatnának.

- A települési önazonosság védelmét, különösen Visegrád és Szentendre esetében, ahol a történelmi és természeti értékek megőrzése elengedhetetlen a fejlesztések során.

- A fejlesztéspolitikai programok kulturális és közösségi dimenzióinak erősítését, nemcsak gazdasági szempontból.

Dolgozatom új tudományos értéke, hogy összehasonlító elemzéssel és lakossági visszajelzések alapján mutatja be a Dunakanyar közlekedési és társadalmi kihívásait. Eredményeim hozzájárulhatnak a térség jövőbeni, fenntartható fejlesztéséhez, különös tekintettel az agglomerációs kapcsolatok erősítésére és a térségi kohézió fokozására.